

Posudek disertační práce Štěpána Šimka *Kronika Martimiani ve staročeském překladu Beneše z Hořovic*

Štěpán Šimek si ve své disertační práci stanovil náročný cíl „podat komplexní filologické informace o staročeské kronice *Martimiani*, tj. interpretovat její text v kontextu cizojazyčných předloh, v kontextu staročeských variantních textů i v kontextu literárně-kulturním a historickém“ a vedle všestranné charakteristiky textů této kroniky podat i „osvětlení geneze staročeského překladu, stanovení jeho místa v dobovém písemnictví“ a zdůvodnit jeho proměnlivou oblibu (s. 15). Vytčeného cíle, respektive komplexu vzájemně provázaných cílů, se autorovi podařilo dosáhnout, a předložená disertace tak představuje nejen dosud nejpodrobnější komplexní analýzu jednotlivých dochovaných textů zvolené staročeské kroniky, jejích předloh a dalších souvisících památek, ale také její začlenění do literárního, kulturního, jazykového a historického vývoje v českých zemích i v Evropě. S potřebným nadhledem přináší Šimkova disertace rovněž kritické zhodnocení poznatků a interpretací obsažených v dosavadní odborné literatuře.

Kromě toho, že autor v předložené práci – jak naznačeno – věnuje náležitou pozornost celkové charakteristice kroniky *Martimiani* a kontextu, do něhož její staročeský text vstupoval, je třeba mimořádně ocenit akribii, s níž jako přílohu samotné disertace zpracoval téměř šestisetstránkovou transkribovanou kritickou edici prvotisku této památky vybavenou standardními náležitostmi a zahrnující různočtení nalezená v ostatních pramenech i potřebné odkazy k cizojazyčným předlohám. Výsledky autorovy – nepochybně velmi náročné – práce na této edici se odrazily mimo jiné v detailní, více než čtyřicetistránkové charakteristice pravopisné a jazykové stránky jednotlivých dochovaných rukopisů kroniky i jejího prvotisku (s. 27–74 disertace) a výrazně se podílejí na průkaznosti jazykové složky autorových analýz a závěrů jak ve 3. oddílu disertační práce (*Předlohové texty*, strany 74–79), tak v jejím 4. oddílu (*Vztahy mezi staročeským textem a předlohami a mezi staročeskými texty navzájem*, strany 79–90), v němž autor dospívá k přesvědčivé rekonstrukci pravděpodobné sítě vztahů mezi zachovanými prameny, výsledně ztvárněné i formou stemmatu na straně 90.

Kombinaci přípravy textu ke kritické edici s jeho zevrubným jazykově, kulturně a historicky orientovaným rozbořem považuji za všestranně přínosnou formu disertačních prací z oboru historické lingvistiky – za formu, která tak jako v případě předložené disertace pomáhá osvětlit řadu konkrétních jazykových, literárních i historických souvislostí a současně odstranit dosavadní rozsáhlé mezery v oblasti moderních kritických spolehlivě komentovaných edic starších textů. K textu předložené disertační práce nemám žádné podstatné připomínky.

Vzhledem k tomu, že lze předpokládat její knižní vydání spolu s připravenou kritickou edicí, in margine předkládám autorovi ke zvážení drobné formální úpravy následujících formulací: *označování **pravopisně měkkých konsonantů*** (s. 28); *nejsou obsaženy v ani jedné z kronik* (s. 78); *kronika **hovoří** o králi Václavu IV.* (s. 94). Ke zvážení se nabízí i úprava závěru prvního odstavce oddílu 2.1 na s. 15 (*Výsledkem má být nejen podání všestranné charakteristiky textů této kroniky, nýbrž také [...] **další aspekty.***) a úprava, respektive možné oslabení zmínky o vlivu staročeského překladu kroniky Martimiani na *rozvoj českého jazyka*.

Celkově konstatuji, že předložená práce *Kronika Martimiani ve staročeském překladu Beneše z Hořovic* plně vyhovuje požadavkům kladeným na doktorské disertace, a jednoznačně proto doporučuji, aby na jejím základě byl Štěpánu Šimkovi udělen titul Ph.D.

V Praze 21. května 2019

Prof. PhDr. Karel Kučera, CSc.